

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2023

1110/02.05.01.03/2024

Aluehallitus 27.03.2024 § 50

Lisätiedot	Hyvinvointialuejohtaja Kirsi Leivonen kirsi.leivonen@siunsote.fi Puh. 013 330 8590
Päätösehdotus	<p>Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:</p> <p>Aluehallitus esittää aluevaltuustolle tilikauden 2023 tuloksen -23 003 351,53 euroa käsittelyä siten, että</p> <ul style="list-style-type: none"> - vähennetään poistoeroa 335 184,85 euroa - tilikauden alijäämä -22 668 166,68 euroa siirretään taseen yli-/alijäämätilille <p>Aluehallitus hyväksyy vuoden 2023 tilinpäätöksen ja jättää tilinpäätöksen tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen aluevaltuuston käsiteltäväksi. Lisäksi aluehallitus allekirjoittaa 2023 tilinpäätöksen sähköisesti erikseen sovittavana ajankohtana.</p> <p>Aluehallitus valtuuttaa aluehallituksen puheenjohtajan ja hyvinvointialuejohtajan allekirjoittamaan tilintarkastuksen vahvistusilmoituskirjeen, joka lähetetään ennen tilintarkastuskertomuksen valmistumista.</p> <p>Aluehallitus valtuuttaa virkakoneiston korjaamaan mahdolliset tekniset yms. virheet tilinpäätösmateriaalista ennen aluevaltuuston käsittelyä.</p>
Päätös	Hyväksyttiin.
Selostus	<p>Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen ensimmäisen toimintavuoden tilinpäätös ja toimintakertomus on valmistunut. Hyvinvointialueen tilikausi on kalenterivuosi. Aluehallituksen on laadittava tilinpäätös tilikaudelta tilinpäätöstilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Aluehallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen aluevaltuuston käsiteltäväksi. Tarkastuslautakunnan antama arviointikertomus käsitellään aluevaltuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Aluevaltuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.</p> <p>Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja</p>

toimintakertomus. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys aluevaltuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa.

Vuosi 2023 oli hyvinvointialueiden ensimmäinen toimintavuosi. Hyvinvointialueuudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen todelliset kustannukset tulivat ensimmäisen kerran kansallisella tasolla julki ja alueittain vertailtaviksi. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen käynnistymistä edeltävä kuuden vuoden kuntayhtymäaika helpotti siirtymävaihetta ja sopeutumista sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen historialliseen hallinnon reformiin.

Hyvinvointialueella on itsehallinto ja vastuu lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta. Ensimmäisestä toimintavuodesta saadut kokemukset osoittivat, että sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämistehtävä toteutuu vahvassa ministeriöiden normi-, resurssi- ja informaatio-ohjauksessa. Erityisesti rahoituslainsäädännön muutoksilla, henkilöstön saatavuudella ja yleisellä kustannustason nousulla oli ratkaiseva vaikutus Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vuoden 2023 taloudelliseen ja toiminnalliseen tulokseen.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuustossa hyväksytyt hyvinvointialuestrategia, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia ja – verkkosuunnitelma sekä pelastustoimen ja ensihoidon palvelutasopäätökset antoivat suunnan hyvinvointialueen johtamiselle ja palvelutuotannon uudistamiselle pitkälle tulevaisuuteen. Uudistuminen ei kuitenkaan tapahdu hetkessä, vaan vaatii useiden vuosien kehittämistyötä ja suunnitelmallista etenemistä.

Hyvinvointialuestrategian hyväksymisen jälkeen ja palvelustrategian valmistelun rinnalla käynnistettiin hyvinvointialueen organisaatorakenteen ja johtamisjärjestelmän tarkastelu. Arvioinnin tukena käytettiin ulkopuolista asiantuntijatahoa. Merkittävimmät muutokset kohdistuivat hyvinvointialueen hallintoon, joka organisoitiin uudelleen konsernipalveluiksi ja hallintopalveluiksi. Muutoksessa toimialueiden ja toimialuejohtajien määrä väheni kymmenestä seitsemään. Samalla valmisteltiin uusi johtoryhmätyöskentelyn vakioitu toimintamalli. Muutokset astuivat voimaan vuoden 2024 alusta alkaen.

Vuoden 2023 aikana valtionrahoituslaskelmat muuttuivat useita kertoja, mikä osaltaan hankaloitti talouden suunnittelua ja seurantaa. Talouden tavoiteohjelmasta huolimatta tilikausi muodostui lopulta noin 22,7 milj. euroa alijäämäiseksi. Kansalliset sote-alan palkkaratkaisut, ikääntyneiden asumispalvelujen hintojen korotukset ja hyvinvointialueindeksiä huomattavasti suurempi yleinen kustannustason nousu selittävät alijäämäisen tuloksen. Alijäämä olisi ollut huomattavasti suurempi, ellei hyvinvointialueella olisi onnistuttu 26 milj. euron talouden tavoiteohjelman toimeenpanossa, joka sisältyi ensimmäisen toimintavuoden talousarvioon. Tavoiteohjelma toteutui suunnitellusti, toteuman ollessa 26,6 milj. euroa (102 %). Huolimatta talouden tavoiteohjelman toteutumisesta ensimmäinen toimintavuosi toteutui alijäämäisenä. Merkittävänä tekijänä ennakoitua huonompaan talouden

toteutumiseen olivat alkuperäisen talousarvion toteutumiseen liittyvien riskien realisoituminen.

Valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Valtioneuvoston päätti 16.6.2022 hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän lainanottovaltuuksista vuodelle 2023. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen lainanottovaltuus vuodelle 2023 oli 93,2 milj. euroa. Vuosien 2023–2026 investointisuunnitelmassa lainanottovaltuutta suunniteltiin käytettävän vuosina 2023–2026 93,2 milj. euroa. Vuonna 2023 valtuutta käytettiin investointisuunnitelman mukaisten investointien toteuttamiseen 45,9 milj. eurolla.

Vuoden 2023 investointisuunnitelmaan sisältyi rakennuksiin liittyviä investointeja vastaavia sopimuksia 27,7 milj. euron edestä. Kokonaisuutena vuokrattavat kohteet toteutuivat hyväksytyjen lainanottovaltuuksien ja kohteista laadittujen esisopimusten mukaisesti. Merkittävin rakennushanke tilikaudella oli E-siiven rakentaminen, jonka 1. vaiheen rakennustyöt etenivät suunnitellusti vuoden 2023 aikana ja valmistuvat heinäkuun alussa 2024. Hanke kokonaisuudessaan valmistuu keväällä 2026. Investointiosan menojen kokonaistoteuma vuonna 2023 oli 19,2 milj. euroa (75,3 %). Kokonaistoteuma alitti talousarvion 6,3 milj. eurolla (24,7 %).

Vuoden 2023 lopussa hyvinvointialueen henkilöstömäärä oli 8 083. Se kasvoi vuoteen 2022 eli kuntayhtymän tilanteeseen verrattuna 303 henkilön verran. Henkilöstömäärän kasvu johtuu pääasiassa opiskeluhuollon henkilöstön siirtymisestä hyvinvointialueelle sekä henkilöstömitoitusten kasvusta sosiaalipalveluissa.

Vuoden 2023 aikana ei konsernirakenteessa tapahtunut hyvinvointialueen kannalta oleellisia muutoksia. Sen sijaan Polkka Oy:n ja Siun Työterveys Oy:n toiminta muuttui merkittävästi. Polkka-yhtiön toiminta lähes kaksinkertaistui, kun uudet hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alussa. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella oli tehty päätös yhtiön toimialaan kuuluvien tukipalvelujen hankkimisesta jatkossa vain yhtiöltä. Kiteen, Tohmajärven, Ilomantsin, Heinäveden, Liperin, Kontiolahden, Polvijärven, Outokummun ja Rääkkylän tuottamat palvelut ja henkilöstö siirrettiin 1.1.2023 alkaen liikkeenluovutuksella Polkka-yhtiöön. Siun Työterveys Oy:n toiminta vuoden 2023 alussa käynnistyi aiempaa laajemmalla omistuspohjalla, kun yhtiössä järjestettiin osakeanti 30.11.-28.12.2022. Suunnattu osakeanti kohdennettiin kaikkiin tuolloisen Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän jäsenkuntiin sidosyksikköaseman säilyttämiseksi. Yhdeksän kuntaa/kaupunkia päätti tulla yhtiön osakkaaksi.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen ensimmäisen vuoden toiminta, talous ja henkilöstötyytyväisyys kestävät hyvin kansallisen vertailun. Vuoden 2023 lopulla toteutetussa MSK-kyselyssä henkilöstön eNPS suosittelevaindeksi oli erinomaisella tasolla. Hyvinvointialueiden asukaslukuun suhteutettu talouden alijäämä oli maan pienin, jos HUSia ja Helsingin kaupunkia ei oteta huomioon. Hyvinvointialueen strategiset aluevaltuustoon nähden

sitovat mittarit (7 kpl) toteutuivat kaikki alkuperäisten tai muutettujen tavoitteiden mukaisesti.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen, pelastustoimen sekä ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämistehtävän toteutumisen näkökulmasta ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuteen liittyvät haasteet tulevat jatkumaan. Pohjois-Karjalassa väestö ikääntyy ja palvelutarve kasvaa samalla, kun hyvinvointialueen henkilöstö eläköityy. Uusien työntekijöiden rekrytointi ei tule täysin kattamaan eläkepoistumaa, joten palvelutuotannon ripeä uudistaminen ja henkilöstön työoloista ja urakehitysmahdollisuuksista huolehtiminen on välttämätöntä. Tämä tarkoittaa toiminnan ja myös työn tuottavuuden lisäämistä sekä ammattilaisten osaamisen laaja-alaista käyttöä. Uuden terveys- ja hyvinvointiteknologian sekä kustannusvaikuttavien toimintamallien ja menetelmien käyttöönotto on välttämätöntä. Kehittämisen tulee tapahtua asiakkaita ja henkilöstöä kuunnellen, arvostaen ja osallistaen.